

Feiten en cijfers

Oorsprong

Roma komen oorspronkelijk uit Noord India en zijn daar ongeveer 1500 jaar geleden vertrokken. Het gaat om bevolkingsgroepen met gedeelde culturele kenmerken en een gedeelde geschiedenis van uitsluiting en vervolging.

Benaming

Hoewel er oorspronkelijk per gebied, per land veel verschillende benamingen zijn, is in Europa de term Roma het meest geaccepteerd. In Nederland woont een groep Roma oorspronkelijk afkomstig uit Frankrijk en Duitsland. Zij noemen zich Sinti. Met deze naam willen zij zich ook onderscheiden van de Roma die later bijvoorbeeld uit voormalig Joegoslavië en Oost Europa gekomen zijn.

Aantal en taal

Over het precieze aantal Roma in Nederland is niets bekend. Schattingen lopen uiteen van 30.000 tot 35.000. Roma hebben hun eigen groep van talen het Romanes. De taal heeft overeenkomsten met het Sanskriet. Roma kennen geen schriftelijke traditie.

De bovengenoemde Sinti-families bestaande uit ongeveer 3.000 personen verblijven al meerdere eeuwen in Nederland.

Een aantal van 500 personen arriveerde rond 1900. In de jaren zestig van de vorige eeuw, arriveerden groepen gastarbeiders, waar weinig over bekend is omdat zij zich geen Roma noemen.

Tijdens de Balkanoorlog, rond 1990, kwamen er Roma, deels als vluchteling, die zich niet als zodanig bekend maakten.

Factsheet

ROMA OPVOEDEN EN OPGROEIEN

Roma-kinderen maken deel uit van hechte en uitgebreide familiestructuren met sterke rolverschillen tussen man en vrouw. Leefregels en omgangsvormen, worden binnen en buiten de familie mondeling overgedragen van generatie op generatie. Opgroeien gebeurt in een grote familie bestaand uit meerdere generaties die vaak in één huis leven. Opvoeding gebeurt niet alleen door ouders, maar door de gemeenschap. Roma houden sterk vast aan eigen tradities en gewoonten. Mede daardoor hebben zij ondanks eeuwenlange vervolging kunnen overleven als groep. Maar hun maatschappelijke situatie is zeer zorgelijk. Romakinderen en jongeren hebben daarom in vergelijking met andere kinderen in Nederland minder kansen om gezond, veilig en maatschappelijk goed toegerust de volwassenheid te bereiken. Er zijn veel gezinnen met complexe problemen. Voorbeelden van problemen zijn: schoolverzuim, slechte schoolresultaten, vroegtijdig schoolverlaten, jeugdcriminaliteit.

Meisjes en jongens verschillend opgevoed

Meisjes worden op jonge leeftijd voorbereid op het huwelijk, er wordt van hen verwacht binnenshuis te blijven en ze staan onder strenge sociale controle. Opvoeding van jongens is gericht op vroege zelfstandigheid. Daardoor worden Roma-kinderen vroeg volwassen. Tiernerszwangerschappen, komen bij Roma-jongeren vaak voor, ook omdat seksuele voorlichting een groot taboe is. De huwbare leeftijd ligt laag, bij veel Roma-families kunnen meisjes al vanaf de puberteit trouwen. Daardoor zijn er veel zwangerschappen op erg jonge leeftijd.

Na een bruiloft trekt het meisje in bij haar schoonfamilie en komt zij onder toezicht van haar schoonmoeder. Een huwelijk is voor Roma belangrijk aangezien het leidt tot een cruciale band van levenslange solidariteit en steun tussen families. Traditioneel is daarom sprake van uithuwelijking. Tegenwoordig is er een trend waarbij jonge Roma zelf willen kiezen met wie zij trouwen.

Positieve ontwikkelingen binnen het onderwijs

Steeds meer Roma-families zien het belang in van onderwijs. Dankzij inspanningen van instellingen als scholen, Bureaus Jeugdzorg, afdelingen leerplicht en de Raad voor de Kinderbescherming gaan de meeste Roma kinderen intussen naar de basisschool. Toch blijft het opleidingsniveau van Roma-kinderen nog achter ten opzichte van migrantengroepen en autochtone Nederlanders, onder andere omdat de absentie en schooluitval bij Roma-kinderen hoog is; vooral bij meisjes. Oorzaken zijn onder andere taal,-en leerachterstanden, gebrek aan zelfvertrouwen en een negatieve invloed van peers en familieleden. Ouders hebben zelf meestal beperkt onderwijs genoten en/of hebben op school discriminatie ervaren. Wanneer leerkrachten en docenten lage verwachtingen hebben van Roma-kinderen en weinig interesse tonen in de achtergronden van deze kinderen ontstaat een selffulfilling prophecy.

Meer nadruk op participatie.

De laatste jaren lag veel nadruk op de handhaving van wetten, opsporen en straffen. Maar om problemen op te lossen, moet ook op acceptatie en participatie van de gemeenschap ingezet worden.

Verbetering is mogelijk door:

- Een aanpak op meerdere niveaus; kindniveau, ouderniveau, schoolniveau, sociale omgeving en leeftijdsgenoten.
- Gericht op de gehele schoolloopbaan en de voorschoolse periode.
- Integraal: samenwerking met zowel actoren rondom school (ouders, docent, leerplicht, welzijn, consulenten etc.) als signalering van en hulpverlening bij andere problematiek.

